

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a cse de 2 ori: Mercuria si Duminea',
Fóia, candu concedu ajutórale. — Pretiulu:
pe 1 anu 10 fl., pe 1/3 3 fl. v. a. Tieri externe 12 fl.
v. a. pe unu anu séu 2 1/3 galbini mon. sunátoria.

Anulu XXXIII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la
DD. correspondenti. — Pentru serie 6 cr.
Tacs'a timbrala a 30 cr. de facare pu-
blicare.

Nr. 26.

Braslovu 13/1 Aprile

1870.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Telegramele

„GAZETEI TRANSILVANIEI“.

Ploiesti 11 Aprile 7 óre 40 min., sositu
la 8 óre 5 min. dupa amédia.

„Deputatii alesi: Constantinu Gri-
gorescu si Candianu Popescu. —
Mare entusiasmu! Traiesca democratia!
Stanu Popescu.
Petru Apostolescu.“

Vien'a 12 Aprile, 5 óre 20 min., sositu
la 10 óre 50 min., primitu in 13 la 7 dimini'ta.

„Autonomistii germani au respinsu de-
finitivu intrarea in cabinetu. Potocki e
silitu a compune unu ministeriu provisoriu
de burocrati séu amplotiati. Taaffe pri-
mesce ministeriulu de interne. (Unu pasu
catra absolutismu e acesta? — R.) —

Academi'a romana.

Urgent'a necesitate a infiintari academiiei ro-
mane de drepturi au simtitu-o barbatii de incredere
si mandatarii natiunii romane inca dela 1849,
candu dupa devincerea revolutiunii kossuthiane se
adresara indata inainte de tote cu o suplica catra
ministeriulu culturii din Vien'a. Suplic'a, care se
afla in magazinulu istoricu tom. VII fasci'a I, enu-
mera mai multe dieci de gimnasia, si vreo diece
facultati academice de limba straina, descriendu
starea cea de gele, in care se aflá natiunea romana,
facia cu celelalte, avendu numai cu 2 gimnasia in
Blasiu si Beiusiu si unu liceu in Blasiu, ér' pen-
tru romanii neuniti nici unu institutu mai inaltu;
descrie imposibilitatea de a se mai poté pe viitoriu
folosi tenerimea romana de institutele straine,
fiinduca, afara de pornirile ostile, in acele se in-
vetia acum numai maghiarésece, care limba e fórte
greá pentru romani si nu le e de folosu sciinti-
ficu; apoi ceru infiintarea unei academie de drep-
turi asia:

„Suptuscisii deputati, insarcinati in specie cu
acésta, róga asia dara pre in. min. de cultu, cá
se binevoiesca a deschide romaniloru, pana la
organizarea ulterioára a scóloru, **una facul-
tate juridica** nationale in Blasiu cu 1-a Oct.
a. c., unde se afla si o facultate filosofica si teolo-
gica, si a redica una cathedra pentru invetiatur'a
relegiunii gr. neunite. Spesele se voru poté scóte
séu din fondurile politice ale Transilvaniei séu din
alte sume disponibili ale statului.“ — Se impartu
in suplica mai incolo studiale juridice in 3 ani
apoi se repete, ca redicarea catu mai curenda a a-
cestei facultati — este de o lipsa, care nu suferé
intardiare, pentruca natiunea are lipsa a fi prove-
diuta cu barbati, cari se i póta bine representá in-
teresele pretutindene. Dat'a acestui actu e Vien'a
1 Sept. 1849. Subscrisi (deputatii natiunii ro-
mane).

Abia trecu unu anu, intre urgitari ocazionali
pentru redicarea academiiei si deputatii aflara lucru
urgentu pentru cultur'a si demnitatea natiunii a
reimprospeta acésta problema.

In 9/21 Decembre 1850 una deputatiune de

romani aflatori in Vien'a a propusu min. Thun ne-
cesitatea infiintari unei facultati filosofico-juridice
pentru romani in Clusiu cu urmatóriele cuvinte ale
Par. Episcopu **Andrei Slaguna** cá
conducatoriulu deputatiunii:

„Unu obiectu de cea mai mare insemnatate ne
indémna pre noi a veni la Escelenti'a Ta cu o ce-
rere. Obiectulu acesta este m'ndulu de a inlesni
romaniloru cultur'a mai inalta, care — dupa con-
vingerea nóstra — numai prin deschiderea unei
facultati filosofico-juridice pentru romani se póte a-
junge.“

Escelentia! Binevoiesce a nu privi acésta ro-
gare a nóstra cá o intrebuintiare fara de cumpatu
a bunatati cei parintesci, de care inaltulu guvernulu
alu prégr. nostru Imperatu are de gandu a o face
partasia pe natiunea romana, — rogarea acesta a
nóstra e rezultatulu unei trebuintie ade-
verate, — ca este fructulu increderei, ce hra-
nesce acésta natiune multu cercata catra inalt'a
stapanire centrala.

Noi traimu in speranti'a aceea, ca Ecs. Ta
pana acum vei fi facutu cele de lipsa in privinti'a
inaintari romaniloru in cultur'a triviale si gimna-
siala, pentru care nu vomu lipsi a-ti fi multiamito-
ri si recunoscatori; inse cá unii, ce totudéun'a
suntemu supusi credintiosi ai inaltiatului nostru Im-
peratu, si cá unu membru alu familiei celei mari
de popóre din imperati'a monarchului nostru, ne
luamu indrasnéla fara sfiéla a marturisi, cumca o
cultura generala, o cultura, care se imbraciosieze
pe tote natiunile din famili'a cea mare de popóre
din Austri'a, prin urmare si pe natiunea romana,
numai atunci se póte mai siguru ajunge, **déca**
inaltulu guvernulu alu Mai. Sale se va indurá a in-
fiintiá pentru poporulu romanu o facultate filosofico-
juridica in Clusiu, ca-ci nenumerate suntu impre-
giururile, care justifica trebuinti'a si folosulu unui
asemenea institutu, ba chiaru pretindu, cá se se
puna catu mai curundu in lucrare.

Aici voimu numai una se atingemu, adica:
antipathi'a, ce de vécuri incóce hranescu popórele
celelalte contra romaniloru, cari au facutu din noi
nisce heloti. — Mai incolo si din respectulu sus-
tinerii nóstre, a **apararei onórei** nóstre
inaintea presentului si viitoriului — ne vedemu si-
liti a atinge inca si acelu adevéru, ca natiunile
compatriotice nebagandu in séma constitutiunea im-
peratésca, — neprivindu la spiritulu celu desvol-
tatu atatu relegiosu catu si moralu alu timpului de
facia, — neprivindu la meritele natiunii nóstre
pentru tronu si intrég'a monarchia, precum si la
purtarea cea patriotica a barbatiloru nostri — in-
trebuintiéza tote midiulócele, prin care socotescu, ca
voru poté impedecá propasirea acestei natiunii, de
unde firesce urméza, ca natiunea nóstra adusa
fiindu la marginea grópei morale, ce artificiosu ne
o sapa natiunile nóua inimice, pentrucá se ne de-
rapene ecsistinti'a intelectuala, materiala si politica,
nu póte fi indiferinta si fara de grigia.

Popórele compatriotice, carora numai sudórea
romaniloru se cadea bine, totudéun'a au uritu si au
apasatu pe romani; in sensulu acesta se escara in
sinulu natiuniloru privilegiate cetatieni bogati, éra
din biat'a si apasat'a natiune romana se nascu:
misera contribuens plebs, „quae praeter mercedem
laboris nihil habet“, seraculu poporu contribuentu,
care afara de plat'a lucrului n'are alta nimicu.

Dreptu aceea corpulu nationale alu romaniloru
in asemenare catra celelalte natiuni se póte privi
cá unu stupu de albine, din care natiunile acestea
scoteau si **inca si astadi** scotu mniere si
céra, cata le place, pe candu romaniloru nu le re-
mane alta, decatu a se indestulí cu sórtea albine-
loru, dupa cum dice poetulu latinu: „O vos non vo-
bis mellificatis apes“. Voi faceti mnierea albine-
loru, dar' nu pe sém'a vóstra!“ (Va urmá.)

Ce tienu colegii dualistici?

In dilele crisei din Vien'a se facura negotiari
si cu Schmerling pentru primirea unui portfoiu mi-
nisteriale; elu inse response, ca numai dupa unu
anu ei va fi acésta cu putintia; ei mai trebuiea
dar' si ministeriulu lui Potocki de punte. Totu
Schmerling facu in cas'a domniloru senat. imper.
propunerea de conclusu: Ca cas'a va recunósce nu-
mai pe acelu regimu séu min., care va apara con-
stitutiunea de nisuintie ulterioére federalistice, si se
primi conclusulu cu majoritate de voturi. Aceste
precese, se vedemu ce dicu nemtii: se bucura tote
partitele, ca tote speréza directiuni in partea siste-
mului loru precugetatu. Nemtii si nemtismulu in-
nota totu cá oleulu de asupra, pana candu voru
sustiené constitutiunea. Reform'a de alegere nu i
va pre scóte din sarita, ca-ce la modificarea con-
stitutiunii se cere majoritate de voturi 2/3 parti si
ei totu voru fi preste 1/3 parte in parlamentu, cá
se nu céda modificare decatu pe catu le place. La
spatele lui Potocki sta si Beust, cari voru a restabili
parlamentulu austriacu pe cale legale, vóiea si a
corónei espresa. Totulu remane dar' la modificarea
legei de alegere, si cu concessiunea acésta progre-
sistii nemti se tienu securi. De trialismu séu pri-
mirea si a Boemiei in societatea predominantiloru
pana acum nici ca voru a sci, dicundu, ca sus-
tarea constitutiunii ne e securata, celelalte urméza.

Ce dicu maghiarii la acésta crise?

In cercurile politice ale Ungariei au facutu
mare sensatiune evenimentele ce se succedu in Cis-
laitani'a. Partit'a lui Deák e de parere firma, ca
Ungari'a nu trebuie se se amestece in cauzele ve-
cinului seu aliatu. Cu tote acestea maghiarii nu
suntu indiferenti la decursulu lucruriloru in Au-
stri'a. Partit'a lui Deák e decisa a nu cunósce
nici o partita alt'a in Cislaitani'a, decatu pe cea
constitutionale, cu care singura póte veni in coa-
tingere pentru pactari. Vré Austri'a se-si modifice
constitutiunea, ei sta in voia libera, numai catu
prin modificare se nu se atinga contractulu cu Un-
gari'a. Cu alta partita afara de constitutiune Un-
gari'a nu va a intra in nici o coatingere. Sena-
tulu imperiale facia cu nationalitatile va luá ini-
ciativ'a pentru aplanarea dorintieloru; dar' preste
timpulu de a sista constitutiunile au trecutu pen-
tru totudéun'a, dicu diurnalele si cercurile maghiare,
pentruca in totu casulu o incercare cá acést'a n'ar
remané fara seriósá aparare, ca acum ér' au honvedi.
Facia cu boemii si polonii s'ar invoi maghiarii la
o aliantia tripla, cum s'ar dice la unu trialismu,
pentru a tiené in córda si a aservi in compania pe
celelalte natiuni din imperiu. Le e frica inse, ca
cechii, cari au facutu acuta caus'a nationalitatiloru,
le voru deveni periculosi, déca voru sprijini dorin-
tiele nationali, pe cari ei maghiarii nici odata nu
le voru poté respecta. Catu pentru poloni, apoi

acestia se potu multumi cu o autonomia, cá a Croatiei. Dupa credinti'a maghiariloru dara numai sub forma de trialismu se póte concepe federalismulu, adeca trialismulu. —

Din districtulu Fagarasiului.

Vediendu eu, ca despre lucrarile adunarei trimestrale a reprezentantiei districtuale din 30 Martiu a. c. nu se publica din alte condeie nimicu, cuno-scunda inse, ca multe din lucrarile acelei adunari merita a fi cunoscute in cercuri mai intense, vomu scóte aici pe scurtu acelea ce ni le-amu pastratu mai bine in memoria.

Dupa deschiderea siedintiei prin dn. m. capitanu Ladislau Tamasiu, cá capu alu districtului, dn. vice-capitanu Ioane C. Dragusianu cá conducatoriu alu afaceriloru administrative politice facu reportu de lucrari pe cele trei luni trecute. Cea mai grea afacere, cea mai grea si totuodata cea mai importanta a fostu catagrafi'a séu adica numerarea poporului. Resultatulu aceleia consideratu cá luat in 31 Dec. 1869 a fostu: 82.330 si adica 41.276 de secsulu barbatescu si 41.033 de secsulu femeiescu. Din numeratur'a facuta in an. 1857 osise cifr'a de 79.900. Din comparatiunea acestora cifre dela 1857 si 1869 se vede, ca populatiunea districtului ar' fi crescutu in 12 ani prea pucinu; nu scimu inse, déca in cifr'a din 1857 nu se cuprindea si orasiulu Fagarasiu, care de atunci se facu, vedi dómne, civitas libera regiaque, de si nu are nici cinci miisióre de suflete.

Agendele politice au fostu: 61 meritórie, 885 curente; din tóte acestea pana in 30 Martiu remasera in restantia, adica neterminate, nedecise, numai 109.

Dn. protonotariu Gramoiu citi reportulu despre asentare. Din contingentulu anului cadisuse pe acestu districtu numerulu de 211 recruti. 60 asentati din an. 1869; se mai asentara 174. De reserva 23. La militi'a tieriei nóstre (pe unguresce Honvéd, nemt. Landwehr) s'au asentatu din acestu districtu 1093 fetiori. Resultate fórté frumóse aceste, cu atatu mai frumóse, cu catu in timpulu sistemii Schmerlingiane locuitoriloru acestui districtu le esise nume reu, cá si cum ar' fugi de arme. Inse asia este bine, tenerimea se se deprinda cu placere in arme. Astadata inca nu s'au infaciosiatu vreo 287 fetiori.

Din reportulu dlui Siustai, presiedinte alu tribunalului colegiale, scótemu aceste date: Cause remase din an. 1860 au fostu 812.
In trei luni din an. 1870 au mai intratu 956.

Sum'a: 1768.
Din acestea s'au resoltitu in siedintie 678.
„ „ afara din siedintia 17.
Cause de tutoratu restante din 1869 653.
„ intrate in 1870 46.
Din acestea terminate in trei luni 136.
restante 563.

Cause de ereditate cu totulu 780, din care s'au finitu 115.

Concursuri (falimente) au fostu 8.

Acestea lucrari ale judecatoriei districtuale se potu considerá astadata cu atatu mai indestulatórie, cu catu se scie, ca unulu dintre asesori a repausatu, éra altulu dintre judecatorii cei mai activi avendu marea nefericire de a-si frange unu pitioru pe ghiaci'a unui podociu miserabile, dóue luni intregi nu a potutu lucra nimicu. —

Starea cassei orfaniloru, concrediuta dela 1863 dlui advocatu Meszlényi inca s'a regulatu si adusu in evidentia, éra din banii orfanali, cari au fostu elocati cu interese, s'au si incassatu v. a. fl. 12.268 cri 79. Preste acésta 113 procese de incassa se aflá pe la 30 Martiu in stadiu de executiune. Din acestea se póte inchiaia cu totu dreptulu, ca averile orfaniloru stau acum sub priveghiare doiósa si adevertatu parintésca.

Cause criminali restante din an. 1869 erá 202.
Au mai intratu in trei luni 384.

Sum'a: 586.
Din acestea s'au terminatu 345.
Cercetari (inquisitiones) au fostu cu totulu 147, din care s'au terminatu 103. Pertactari finali (Schlussverhandlungen) au fostu in trei luni 20.

Acestea tóte cunoscute, a mai remasu, cá cu alta ocaziune se aflamu ceva si despre starea localitatiloru de aresturi si inchisori.

Dupa ascultarea acestoru reporturi adunarea la facare -si descoperi multumirea sa cu lucrarile respectiveloru auctoritati districtuali.

Urmara publicarile mai multoru legi nóue sanctionate, mi se pare dóuesprediece la numeru,

apoi comunicarea unoru decrete ministeriali, din care aici relevamu numai pe acela, prin care se amelioréza salariele (platile) functionariloru dela ramur'a de administrare, cari in comparatiune de ees. cu cele din Ungari'a era in adevetu subtirele. Dupa acestu normativu nou salariulu vice-capitanului se ameliorá dela 800 fl. la 1100 fl., alu pretoriloru (solgabirai) dela 400 fl. la 700, alu adjunctiloru din 300 la 400, alu ingineriului si alu medicului distr. (fiscus) la 700, alu celorulalti oficiali subalterni din gremiu, cari avusera cate 400 la 500 fl. Numai platisiór'a silvicultoriului (Forstmeister) remase totu trei sutisióre.

Podaritulu, care pana aci era monopolu nobilitariu, s'a desfiintiatu, incatu de aci inainte póte face oricine podu séu luntre, se cere inse, cá se castige concessiune, cá pentru alte cateva profesiune.

Mai multe representatiuni (petitiuni) de ale altoru tiensturi s'au luat spre sciintia, éra la cererea comitatului Carasiu (Lugosiu), cá se i se reincorporeze cerculu militariu Caransebesiu, s'a decisu, cá comitetulu acestui districtu se nu se amesteca in asemenea materia delicata.

S'a cititu proiectulu petitiunei compuse spre a se cere desfiintierea monopóleloru asia numite regali. In acésta cestiune se alesese una comisiune de cinci membrii inca din Decembre 1868. Petitiunea se adoptá in unanimitate.

Se mai primí si una propunere facuta de Georgie Baritiu in favórea calei ferate Brasiovu-Buzeu, séu Brasiovu-Temisiu.

Reportulu dlui fisicu Brusz nu ni s'a impartasitu, audimu inse, ca acelasi ar' fi scrisu in defavórea populatiunei. La acestu locu rogamu pe auctoritatile administrative, cá se binevoiesca a face cunoscutu locuitoriloru, ca in clinic'a de ochi dela Brasiovu se primésca la cura nu numai orbii, ci toti cati suferu de dorerea ochiloru, numai se se provédia de atestatele prescrie, déca suntu seraci. Aceea clinic'a é fórté buna, multi -si recastigara acolo vederea ochiloru. —

In caus'a scóleloru.

„Cine amana, scapa din mana.“ Acestu adevetu in multe impregiurari se infaciosiéza cu incetulu in obiectulu institutiunei poporali nationali romane, din ce in ce totu mai aprópe de adevetulu fapticu. Regimulu maghiaru n'a avutu nici una scóla de statu séu comuna popórale si totu a denumitu cu dieci mii salaria inspectoru instructiunei poporului, lasandu-si in lege base cá se-si faca unde si cum va vre, candu se va implini numerulu de 3 admonitiuni facute confesionaliloru. Aceste nu se amana, si statulu ungurescu nu sci, decatu de scóle unguresci. Éca o dovada ce ni se presenta:

„Depre malulu Somesiului.

Nu de multu primiramu unu cerculariu dela maritulu ordinariatu diecesanu, in care ni se spune, ca inspectoratulu civile scol. a descoperitu mai multe defecte in scólele nóstre confesionali, si prin urmare se ne nesuimu a le delaturá.

Suntu multe defecte in scólele nóstre, dupa cuprinsulu acestui cerculariu, potese-voru inse delaturá prin unu simplu cerculariu alu m. ordinariatu e una intrebare de timpu, la care trebuie respunsu? Ne va ertá totusi inspectoratulu civile si ordinariatulu diecesanu, déca cu asta ocaziune ne vomu face cateva modeste reflexiuni culese — nu depre strate, ci chiaru din scóla si din cerculu ei competente.

a) La multi ómeni in lumea de astadi le prea vine a crede, ca domnii inspectoru civili — culesi din tóte anghiuirile, de pre unde se aflau, — ar' fi prea pucinu apti de a critisá intru atat'a scólele nóstre, nefindu barbarti de scóla multi dintre ei, nici cualificati de ajunsu spre acestu ramu, — ci mai multu spre alte scopuri si cu desclinire spre politica, care e cea mai periculósa in scóla, si prin urmare

b) Nici ca suntemu convinsi, ca dóra scólele nóstre s'ar aflá intr'o stare asia de miserabile, precum se vede, ca le a scrisu tit. inspectoratu civile ordinariatului.

Celelalte le damu publicu spre cunoscintia mai in diosu, si aici ne intórcemu numai la p. 7 din cerculariu, unde se dice:

„7. Fórté multi prunci obligati de scóla nu frecuentéza scól'a, si nu se impartasiescu in nici unu feliu de invetiatura, si in privinti'a acésta jurisdictiunile respective scolarie nu facu nici una dispuetinne.“

E dreptu, ca scólele nóstre cá confesionali -si au jurisdictiunile sale, si inspectorulu diecesanu cu

numelc inca nu ne lipsesce, dar' noi celi mai mici preutii si protopopii suntemu mai multu instrumentele acestuia — (nu inse in intielesu reu —), cine a mai vedutu in lume cá unu instrumentu, fia acela catu de bunu si escelentu, se produca ceva lucrú, déca nu lu va intórcé maiestruulu cu istetime receruta? Facemu si noi la sate tóte cate ne stau in putere, nu ar' fi óre mai primita si mai valorósa recercarea jurisdictiuniloru prin respectivulu inspectoratu diecesanu, decatu prin unu bietu preutu de pre sate?

In p. 8 se dice, ca nu au prunci carti. . . . Cumca nu avemu carti — cine e de vina? Catu timpu e acuma de candu totu strigamu in gur'a mare carti scolastice? Intrebamu pe la ordinariatu, protopopi si librari si necairi nu le mai aflamu?

Mai inainte — sub absolutismu, candu nu aveamu tipografia diecesana, poteai incarcá carra de carti si acum cu tipografi'a morimu de dorulu cartiloru scolastice. Óre preutii séu protopopii pórtá vina si la acésta?!

Ne dóre fórté, ca avendu inspectoru diecesanu — ba si inspectoru comitatensi confesionali — totusi nu au descoperitu nime defectele acestea, pana acuma observatiunea inspectoratului civile, — aratandule la ordinariatulu diecesanu.

Din p. 9 se dice „— dorere — ca intre invetiatori suntu unii, cari nu suntu cualificati destulu pentru invetiatura etc. Asia dara m. ordinariatu quasi recunósce prin emiterea cerculariului nequalificarea docentiloru pusi de sene insusi, pre candu noi pana acuma eramu in aceea firma credentia, ca ni se despuinu invetiatori cualificati prin scóle.

In fine credu, ca nu va fi de prisosu a aduce aici inainte dorirea multor'a, adica aceea: ca nu ne ar' stricá baremu cate odata nici visit'a facuta din partea inspectorului diecesanu, dupa ce scimu, ca de acasa cu greu se potu despuine tóte asia precum se cade -si ordinariatulu se midulocésca din salariulu celu infricosiatu alu inspectorului civile, celu pucinu déca nu mai multu a 4, 5 parte si pentru spesele inspectoratului confesionale.

Unu preutu.“

Éca cerculariulu:

„7) Cerculariu la clerulu din comitatulu Solnocului din laintru, districtulu Bistritiei si ala Naseudului.

373/225.

Reverendisimiloru Domni Vicari Foranei si Archidiaconi, si multu onoratoru Domni Protopopi si Preoti!

Maritulu inspectoru scolariu civilu pentru comitatulu Solnocului din laintru, districtulu Bistritiei si ala Naseudului cu datu 10 Februaru a. c. Nr. 40 face aratare la acestu consistoriu despre defectele, care se afla in scólele nóstre confesionale gr. cat. din cerculu maritu aceluasi concrediutu si anume:

1. Ca edificiele scolarie si salele de invetiamentu — esceptionanduse dóue trei — nu corespundu scopului, suntu nesametóse, unele suntu in statu ruinaveru, si in comparare cu prunci scolari, suntu strimte.

2. Chiliile de invetiamentu nu suntu provideute cu instrumentele de invetiamentu, afara de una tabla de calculatu si cateva tabele de pareti pentru cetitu, si in fórté pucine locuri se afla cate unu globu teraneu, si cate una mapa lacerata.

3. Din obiectele obligate de invetiamentu se propune numai una mica parte — cu pucina esceptiuni — afara de cetitu, scrisu, calculare, si afara de cele care se tienu de relegiune, alte obiecte nici ca se ieu inainte. (?)!

4. Scóle repetionale nu suntu nici intru una parochia.

5. §§-ii 29 si 34 ai legi scolarie, care suna despre desclinirea prunciloru de fetitie, si despre numerulu prunciloru invetiandi prin unu invetiatoriu, nu se observéza.

6. Nu se observéza timpulu de invetiamentu. In anulu scolariu 1869/70 in mai multe locuri, in locu cá se se începá cursulu scolare in Septembrie ori Octobre, s'a începutu cu multu mai tardiu.

7. Fórté multi prunci obligati de scóla nu frecuentéza scól'a, si nu se impartasiescu in nici unu feliu de invetiatura, si in privinti'a acésta jurisdictiunile respective scolarie nu facu nici una dispuetinne.

Antistitiele comunale, in intielesulu capului I. alu legi de invetiamentu suntu detori a indatorá pre parintii si tutorii prunciloru obligati de scóla, cá

se-si dă pruncii la școala, care nu i arata pre cei neglijenți la locurile competente.

8. Intre pruncii scolari, numai cativa au carti scolare, ceilalti nu au carti si instrumente scripturistice.

9. Spre daun'a invetiamentului, unu defectu esential e — durere — ca intre invetatori sunt unii, cari nu sunt calificati destulu pentru invetatoria, altii imbetraniti si ocupati cu alte cause, forte pucinu, seu de felu progresu nu facn. — Afara de acést'a, si unii invetatori calificati inca nu desvolta activitatea receruta spre invetiatura; si nu tienu nici una ordine in școl'a si nici intr'unu locu nu este planu de invetiamentu, si acést'a e o pedeca mare a invetiamentului; si de aici urméza, ca invetiamentulu elementariu tare pucinu progreséza; scolarii forte pucinu știu, candu lasa școl'a; unii dupa mai multi ani de invetiamentu, tare pucinu știu ceti si scria; știu ceva din relegiune inse din alte obiecte nu știu nemica; intre aceea fara școl'a repetitionala si aceste le uita curundu, si asia cu siguritate se pôte conchide, ca in impregiarile de facia pentru pruncii școléloru elementare, timpulu acesta se pôte cugetá de perdu. Aceste defecte se facu cunoscutu din partea inspectorelui civilu alu comitatului Solnocului din lautru, districtulu Bistritiei si Naseudului; deci fratiei vóstre vi se conrede: cá in intielesulu §-lui 11 alu articlului de lege XXXVIII ex 1868 se ve nisuiti a implini conditionile si prescriptele §-lui precitatu; si mai cu séma edificiele scolare, si salonele de invetiamentu se se pregatésca asia, catu se corespunda scopului, si acele se le provéda, baremu cu instrumentele cele mai de lipsa de invetiamentu, si se se propuna obiectele cele obligate prin lege, si pruncii obligati de școl'a dela 6—12 ani de ambele sece se cerceteze școl'a elementaria confesionala, éra cei dela 12—15 ani se frecuenzeze regulatu școl'a repetitionala, îndatorinduse docentii, cá listele de lenevire, pre calea jurisdictiunei scolare, se le arate jurisdictiuniloru civile respective, pentru resolve, si intenderea manei de ajutoriu, si despre cele implinite in obiectulu acesta se relatezeze protopopii respectivii la acestu consistoriu.

Din ședinți'a consistoriale, ținuta in Gherla la 16 Februaru 1870.

Ioane Anderko honorodanulu m/p., vicariu gen. capitularc.“

Descarcarea aici nu escusa.

Óre se mai intrebamu si noi de aici, ca a catea óra e admonitiunea acést'a facuta confesionaliloru?! § 15 alu legi scolare din 1868 dice espresu, ca **déca confesionalii nu voru implini** conditionile §§ 11, 12 si 13, ai legi nici dupa a trei'a admonitiune, care se va dá in cate una diumetate de anu, gubernulu va face apoi elu școl'a comuna, adica elu va sili pe toti din comuna se platésca 5 procentu de dare pe anu, cu care se se sustiena școl'a comuna, adica școl'a maghiara, pentruca acesta e scopulu legi, ca-ce gubernulu dupa acea lege are dreptu a impune limb'a maghiara! si de 400 ani n'a datu dovada se fi facutu pentru alta natiune vr'o școl'a. — Atunci netentocii de codarti seu nepasatori, pastori si oi, voru platí grosu de fric'a ecsecutiunei dare mai mare cu 50%, cá se faca școl'a la maghiari, déca nu au vrutu se-si faca ei sie școl'a romana.

Unde suntu reuniunile scolari prin tóte satele, in a caroru adunari se se capaciteze poporulu si se se lumineze, ca cu celu amenintia acést'a lege, déca e nepasatoriu?!

Toti prentii ar' trebui depusi, cassati, cari nu -si ferescu turm'a, oile de curs'a maghiarisarei, cu care ne amenintia legea acést'a, déca nu ne facemu noi de vóia buna școl'a romanésca creștinésca; alt-feliu potemu ținé, ca ordinarietele suntu chiaru intielese, se lasé, cá se vina lucrulu la maghiarisare prin școl'e comune seu maghiare, ca-ce nu vedemu din partele nici o încordare seriósa si ingrijiata, ceruta de restristea sierpuitória, pentru a face imposibile maghiarisarea planuita prin acést'a lege.

Amu trebui se provocamu pre mar.ordinariate romane de a rondulu, cá se-si justifice inaintea natiunei facutele seu nefacutele facende scolari; — cá se respunda ele insele la punctele imputate de catra regimu, nedescarcanduse pe lenesii protegiati, ca dela capu se incepe responsabilitatea.

Nici cu carti se nu fia provediute școléle?! Cum se pôte acést'a atata nepasare de cele ale spiritului, atatu de îndelungata?! Nu credemu, cá se fia acést'a tocma adevéru; pentruca noi cetiram, ma si publicaramu carti de școl'a prescise de lege, déca nu tóte, celu pucinu mai multe. Ori dóra e

vreo dificultate a provedé școléle cu tóte cate carti cerute de lege? — Déca nu se pôte altfeliu; déca nu s'a mai formatu din corpurile profesoralu pe la catedrale cate una comisiune, cá anumita pentru a compune tóte cartile cerute de lege — ca-ce ele suntu si de mare utilitate, — si ale da tiparului, impartindu apoi suptu respunderea ficarei eforie, seu consiliu scolariu comunale — spre a se recapata spesele facute, — cate facu de lipsa prin intrég'a diecesa; déca e vreo dificultate aici: apoi éca ne oferimu noi a face tóta provisiunea in scurtu timpu; numai asecuratine, ca opurile prelucrate dupa lege ni le veti primí, ér' nu respinge, déca n'au esitu impintenate seu numai in cutare tipari-tória. — Datine instructiuni, cá se ne ținemu si de ele, numai stavila se nu ni se opuna, nici se ni se denege primirea lor, cá carti de institutiune, cu dreptu de proprietate pentru acoperirea spese-loru, celu pucinu pe cate 4—6 ani, si lipsa nu va mai fi de carti, ca vomu face noi corpurile si feciele profesoralu una atare comisiune solidaria, de urgentia, numai parola dir. partea ordinarietelor. —

— Dar' nedestoinicia invetatoriloru, cum se va poté escusa?! Nu cumva cu desfintiarea preparandiei, celei unice in feliulu seu, dela Naseudu, si neinfintarea alteia in locu? § 13 alu legi da dreptu confesionaliloru a sustiené si preparandia dupa prescisele calitati. Naseudulu fara institutu de preparandia, fontan'a pedagogiloru! Si alta suplinitória cá in palma! — Éca ni se nascu temerile de unu ce, care inca nu lu potemu exprime, decatu cu reserva, de aderarea seu celu pucinu neopunerea la tienti'a maghiarisare prin școléle poporali, in cari n'ar trebui propusa nici macaru cetirea in alte limbe straine, ci numai luminarea prin ajutoriulu limbei nationale! Se ne lepedamu de omulu celu vechiu, si se ne imbracamu cu energi'a celui nou, care o pretendu aspiratiunile timpului si necesitatea vietiei nationale politice. Cine amana, scapa din mana. —

Dela diet'a Ungariei.

Ocupanduse șed. din 2 si 4 Aprile cu lucruri de natura mai privata, ce nu ne pre atingu trecemu la șed. din 5 Aprile, in care min. Horváth respunde la interp. lui Tisza despre stergerea cautiunei, coregerea legi de presa din 1848, desfintiarea censurei preventive din Ardél, casarea legi lui Bachu din 1852, si introducerea legi de presa a Ungariei si in Transilvani'a, ca regimulu mai usioru ar' poté propune una lege noua decatu a carpi pe cea vechia dela 1848. Cu privire la Transilvani'a observa, ca in scurtu se voru introduce si aici legile ungueresci de presa, ér' proiectulu de lege pentru introducerea tribunalului de jurati in Transilvani'a e gata si se va susterne dietei, atunci va inceta censur'a preventiva. Tisza nu e multiamitu cu respunsulu. In fine se cetesce proiectulu de lege pentru bugetulu 1870 cu spesele ord. 133,889.661 fl. si estraord. 38,652.677 fl., cari sume se si primescu.

Crisea ministeriala in Pest'a inca dura. C. Mikó s'a datu demisiunea si i s'a primitu, Lónyai se duce la min. comunu, ca min. de fin. imperiale si Kerkápolyi ei va succede in locu. Gorové va fi min. de comunicatiune si Korizmic de agricultura. La min. honvedu va trece Vécsey in loculu lui Kerkápolyi.

„Fed.“ ne comunica, ca Dr. Ratiu se afla in Pest'a in caus'a nationala si ca intre deputatii romani de acolo si intre romanii din Transilvani'a domnesce o perfecta cointielegere in privinti'a eluptarei autonomiei Transilvaniei si a drepturilor politico-nationali. —

Vien'a 7 Aprile. (La situatiune. Demisiunea cabinetului Hasner. — Cont. A. Potocki. — Opusetiunea si prospectele ei. — Finea centralismului in Cislaitani'a? — Una audientia. — Programulu nou si cabinetulu nou. — Una adresa a opusetiunei din Pest'a. — Ultim'a manifestatiune a parlamentului cislaitanu.)

Telegrafulu ve a anuciata deja in esentia scirile relative la situatiune in Cislaitani'a si nu ne remane altu-ceva decatu unu comentariu scurtu. Ve este cunoscutu, cumca Beust dimpreuna cu ministru pres. Hasner a plecatu la Pest'a pentru a supune sanctionarii corónei unu programu de actiune con-

tra secesionistiloru renitenti, de ținóre, cá dietele Galitiei, Carinthiei si Istriei se se disolve, cá se se demandé alegeri noué si tramita noui ablegati in senatulu imperiale. Misiunea lui Hasner remase fara resultatu. Corón'a, la inaltimea situatiunei, a respinsu acestu programu, care are mai multa asemenare cu unu actu de fortia, decatu cu unu actu de prudintia politica; din contra corón'a, petrunsa de necesitatea stabilitatii politice si dorindu impacarea tuturoru nationalitatiloru, a acestoru, mari partite politice in Cislaitani'a, au aflatu de bine — folosinduse de dreptulu suveranu — a se resolví pentru disolvarea tuturoru dietelor provinciali dimpreuna cu Reichsrath-ulu si a face unu nou apelu la popóra. Intr'adéveru cea mai corecta cale acést'a si demustra pana la evidentia, cumca corón'a este mai constitutionala si respectéza mai multu vointi'a poporeloru sale, decatu atatu de multu laudatulu si glorificatulu cabinetu liberalu alu lui Hasner. Grautatea situatiunei si dificultatile ce provinu din confusiunea dominanta au facutu pana in momentulu, ce scriemu acestea, imposibile, de a se pune in viétia acést'a resolutiune a Domnitoriului, de si dupa informatiunile, ce avem, este forte probabile, ca disolvarea senatului imperiale va urmá fara amanare pre Sambat'a viitória, 9 Aprile; constatamu inse, cumca acést'a procedere corecta a produsu celu mai salutaru efectu asupra tuturoru partiteloru de orice colóre politica.

Acést'a intentiune pacifica a corónei, cu totulu contraria programei cabinetului, a fostu unu motivu destulu de simtitoriu, pentru cá cabinetulu Hasner se-si dă demisiunea. Intregu cabinetulu -si dede in 4 l. c. demisiunea, ce s'a si primitu. Imperatorele incredintia pe contele Alfred Potocki, cu care conferí in aceasi di preste dóue óre, cu statorirea unei programe de gubernare si cu compunerea unui cabinetu nou. In acestu punctu referimu mai la vale.

Din partea amiciloru constitutiunei si cu deosebire a poporului din capitala, care de altmintrea urmaresce cu cea mai mare încordare desvoltarea lucrurilor, se asteptá manifestatiuni in favórea cabinetului retrasu si a constitutiunei din Decembre; inse nemicu din tóte acestea, ca-ci populatiunea germana se pórtá forte rece. Ministrii suntu cu totulu operiti despre acést'a portare pasiva a populatiunei cu atatu mai multu, cu catu foile inspirate de guvernulu in editiunea de deminétia au semnalizatu de timpuriu ordinea dilei pentru ședinți'a din 5 a l. c., incatu cu multu inainte de deschiderea ședinției, care se intemplá pre la 11 óre, s'a știutu publice, ca min. pres. va face cunoscutu camerei demisiunea intregului cabinetu si ca nu va avé locu alta desbatere, ci numai decatu se va propune inchiderea ședinției; precum s'a si intemplatu. Unu publicu numerosu informatu despre acestea a asistatu la ședinția. La interlatiunea abl. Perger despre starea situatiunei, min. pres. Hasner dechiará, ca intregu cabinetulu si-a datu demisiunea. Acést'a dechiaratiune a fostu salutata cu bravo din stang'a. Luandu cas'a acést'a la cunosciintia, dep. Steffens cerú numai decatu inchiderea ședinției, ce a si urmatu precum a fostu profetata. Dupa acést'a manifestatiune neinsemnata cas'a reprezentantiloru si publiculu se imprastia in cea mai mare liniste.

Insusi foile publice, cari mai erí se încordau cu tóte poterile a intimidá opusetiunea si a aratá catu de ilusoria este orice pretensiune a nationaliloru, astadi încórda mai linu arecul. Adevératu, ca ele suntu gelóse in pretensiunile lor, dorindu cá natiunei germane, cá celei mai inaintate, cultivate si avute se i se reserve unu rangulu mai destinsu, mai superioru, déca se ar' poté asteptá acést'a dela sistemulu inaugurandu; in casulu contrariu suntu aplecate a impartí mésa comuna cu celelalte nationalitati, numai catu mai protestéza, cá germanismulu se nu se postpuna slavismulu, ori altei nationalitati. Pentru noi este curiósá acést'a confesiune. Ni se pare, ca „Presse“, care scrie aceste, a decopiatu acést'a pretensiune modesta din protocolulu stenograficu alu casei reprezentantiloru, pentru ca tocma acést'a a disu cav. Grocholsky cu ocasiunea desbaterei adresei: „noi (opusetiunea) voimu mésa comuna, inse nu ne oferiti bucate de aceea, care stomaculu nostru nu le pôte suferí.“ Opusetiunea, din contra, -si redica fruntea mai tare, cá ori-candu. Semi-cerculu opositionale dela Triestu preste Boemi'a, pana in celu din urma coltiu alu Bucovinei, unde se pregatesce una monstruósa adresa de recunosciintia baronului Alecsandru Petrino, pentru pórtarea sa, se misca si agitéza in modulu celu mai energicu pentru pretensiunile nationale si recunóscerea autonomiei tieriloru. Nici odata opusetiunea n'a fostu mai resoluta a castigá

valore pretensiunilor nationali ca acum, dupa ce a infrantu odata egemonia germana(?). Ea nu voiesce a cede nici unu pasu indereptu, ci resoluta si solidaria voiesce a lupta mai departe sub standartulu, sub care de trei ani lupta necontenitu. In Vien'a, unde toate miscarile nationali se petrecu cu cea mai mare atentie, nime nu se mai indoiesce, cumca una revisiune si schimbare radicale a constitutiunii, chiaru pentru ca corona doresce imperativu impacarea tuturor partitelor si nationalitatilor, este neaparata. Opusetiunea insista si se pronuncia pretotindinea numai pentru federalismu, care singuru poate asigura autonomi'a tieriloru, cu unu conventu parol'a opusetiunii, scurtu disu, este: **nici unu pactu**, nici una impacare **sub forma centralistica**. Sub aceste auspiciu opusetiunea are prospecte de a strabate cu pretensiunile ei si dupa cum se desvolta lucrurile potemu afirma cu certitudine, ca cu formal'a demisiune a cabinetului Hasner s'a cam deochiatu epoc'a centralismului in Cislaitani'a.

Domnitoriulu a primitu in dilele trecute una deputatiune a poloniloru in audientia privata. Conducatoriulu deputatiunii Grocholsky motiva esirea poloniloru, care a fostu una necesitate si asecura pre Mai. Sa, ca ei si afara de constitutiune nu voru inceta a se intrepune pentru institutiuni adeveratu liberale spre fericirea monarchiei si a tuturor nationalitatilor. Imperatorele **primi deputatiunea forte gratiosu** si exprima sperantia de a vede catu mai curundu realizate dorintiele poporeloru **pre cale constitutiionale**.

Cont. Alfred Potocki a luat asupra-si formarea unui cabinetu nou. Nu este indoiea, ca Potocki s'a unitu cu corona pre bazea principialoru depuse in memorandumu minoritatii ministeriale. Unu programu detaliatu pana acum n'a petrunsu in publicu; er' ce privesce la noulu cabinetu, Potocki -si da tota diligeni'a de a castiga pre Rechbauer, care, precum ve amu relatatu, s'a intrepus in comitetulu de adrese pentru concessiuni Galitiei: inse si castigarea lui Rechbauer in cabinetu este impreunata cu dificultati. Rechbauer voiesce a face, ce e dreptu, concessiuni Galitiei, nu inse cehiloru, carora se ar' sacrificia germanii din Boemi'a si Moravi'a, pre candu Potocki este pentru impacarea cehiloru. Despre alte combinatiuni ministeriale nu amintescu nimicu, pentruca listele ministeriale in facia acestei situatiuni grele si a dificultatiloru, ce in totu momentulu se intempina, se demintiescu pre tota ora. Potocki procede in compunerea noului cabinetu cu mare precautiune; atat'a este singuru, ca pana acum n'a oferitu nici unu conducatoriu alu partitelor negermane nici unu portofoliu, nici lui Grocholsky, nici lui Smolka; precum se vede are de cugetu a-si recruta cabinetulu din elemente liberale germane, care nu se opunu impacarei.

Lui „Wand.“ i se telegrafaza din Pest'a, ca deputatii nationali au de cugetu a tramite una adresa de consimientu si recunoscinti'a deputatiloru opusetiunii cislaitane pentru conduit'a si procederea loru. Ore si deputatii romani?

Ambe cluburile parlamentului trunchiatu s'au unitu a asterne coronei una adresa, ultim'a manifestatiune din partea s'a facia cu situatiunea, care s'a si primitu in siedinti'a de astadi. In aceea parlamentulu desaproba esirea nationaliloru numindu-o una frangere a constitutiunii si da svatu coronei a nu parasii calea constitutiionale si nici a introduce federalismulu. Ce sorte va ave acest'a adresa vomu vede. De altmintrea senatulu imperiale astepta se bata ora de pornire. p —

Cronica externa.

ROMANI'A. Pe candu partitele se totu delbeza, domnitoriulu cercetaza toate institutetele si asiediemintele ostasiesci.

Printr'unu decretu se tramite armat'a permanenta se petreca in tabar'a dela Furceni ver'a viitoria in doue perioade:

Antaiulu periodu va incepe cu 1 Iuniu si va tiena pana la 31 Iuliu.

Alu doilea periodu va incepe cu 1 Augustu si va tiena pana la 30 Septembrie.

Dupa espirarea terminului, ce trupele din armat'a permanenta au a petrece in tabara, ele voru fi garnisolate in divisiu teritoriale. —

In Franci'a inca se incingu lupte intre partite. Unii voru ca modificarea constitutiunii se nu se faca pe calea plebiscitului, era altii si imperatulu insusi sustienu, ca natiunea ca suverana numai prin plebiscitu se poate pronuncia. Si in corpulu legislativu ataca Gambetta plebiscitulu asupra consultu-consultului, dar' ministrulu Ollivier i a datu ventu, dicundui: aveti guvernulu, care poate se realizeze orice progresu, puteti midiuloci progresulu, facundu economia de revolutiune; si audiendu criticele indreptate in contra unoru puncte ale senatu-consultului, a disu, ca le va ecsamina cu tota luarea aminte si camera trecu la ordinea dilei cu 227 voturi in contra la 43, la care se invoise si guvernulu. Plebiscitulu dara pentru primirea senatu-senatului se va face la 1 Maiu. — Franci'a si tota limb'a latina considera democratismulu evangelicu. Ce facu boierii Europei dar', candu lu combatu?!

In Spani'a er' se ivescu turburari, auumitu in Barcelon'a deveni lucrulu la baricade, cari inse se luara usioru, totusi cu caderea a 10 insi civi. Regele Spaniei poate, ca inca nu s'a nascutu, ca nu i se afla nici prospectulu catu de departe. —

Itali'a geme si suferu atatu din caus'a prospectelor turburari republicane, care erupsera in mai multe cetati, catu si prin uneltirile reactionariulu jesuitismu. —

Imperatulu Rusiei era vre a merge la Crimea preste vera. Ore Ghica? —

Mai nou. Program'a noului ministeriu cislaitanu are urmatorele trasuri fundamentale: Desfacerea senatului imperialu si a detelor. Pentru dieta se voru escrie noue alegeri provocanduse, ca se tramita reprezentanti la senatu imp., unde se voru consulta asupra revisiunii constitutiunii si a reformei de alegere pe bazea alegeriloru direpte. —

Varletati.

Incunoscintiare si rogare.

De orace pe la midiuloculu lunei Maiu a anului curente se planeza, efectuarea sortituri intreprinse in folosulu institutului de fete redicandu in Oradea mare, care dupa precegetare va fi impreunata cu productiune musicale si declamatiuni, dupa care va urma petrecere de jocu: — Onor. Dóme, Domnisoare si onoratii Domni, cari primindu colele de sortitura si listele oferitoriloru de obiecte pentru sortitura, au binevoitu a lua sarcin'a colecturei pe sine, prin acest'a cu tota recerinti'a suntu rogati, ca colele si listele mentionate, pana la capetulu lunei Aprile se binevoiesca, impreuna cu sumele incurse si obiectele adunate, a le tramite la subscris'a.

Era acei onorati colectanti, cari fatiga spre adunarea ofertelor banale, deadreptulu suntu rogati a continua pana la capetulu lui Septembrie alu anului curente, si apoi listele cu sumele incurse ale tramite la subscris'a.

Cu acest'a ocaziune, si pana ce vomu arata rezultatulu specificu, amu onore a incunoscinti'a onoratului publicu romanu, ca ofertele de pana acuma se urca la o suma de 2500 fl.; — er' pentru sortitur'a pana acum de aici din Oradea ni s'au apromisu pana la vro 52 obiecte, — si speru, ca damele romane depre toate locurile nu voru intardia pe la terminulu precisu — asemenea a sucurge — cu manufacturi seu alte obiecte — pentru gloriificarea scopului. —

Paulin'a Romanu nasc. Covaciu.

† **Brasiovu** 9 Aprile. Eri petrecuramu la locasiulu eternu pe unu angeru de mama tenera:

— **Sevastia** consorte d. adv. si fiscalu consist. gr. or. metropolitanu Dr. Ioane Borcea in Sibiu, in urm'a unei nasceri grele, a repausatu in etate de 20 ani in 6 Aprile n. la 4 ore dimineti'a. Pe dens'a o gelescu susunimitulu sociu, fiulu loru Ermilu, parintii Teodoru si Zoe Ciurcu, socr'a Mari'a ved. preotesa Borcia din Selisce, fratele Teodoru, sororile Eufrosin'a mar. Iosifu Puscariu, Elen'a mar. Iosifu Popu, Mari'a, Ecaterin'a, Zoe, cumnatulu Alecsandru Borcia, precum si mosii matusile si numeroasele ei rudanii.

Una petrecere la momentu forte numeroasa din partea tuturor claseru societatii de aici ei dede repausatei onorea cea mai de pre urma. Fia'i tieren'a usiora! —

— (Thalia in Brasiovu.) Societatea nostra romana diletanta, compusa din inteligenti'a iubitoria de artile frumoase, ne suprinse Dumineca cu istetimea actiunii comice in piesele anunciate. Cu deosebire in producerea operetei „Fermeculu amoralu“, modulaminele cantului si desteritatea, cu care se ecsecuta pies'a, au intrecutu asteptarea tuturor, ceea ce dovedira aplausele si chiamarile repetite ale numerosului, ma indesuitulu publicu. Eca ne aflamu cu Thali'a mus'a comeda teatrale in midiu-loculu nostru si preste pucinu ne va resaluta pe aceeaasi scena, candu credemu, ca alegerea pieseloru inca va contribui la scopulu nobilitarii simtiementelor si afectelor. —

— La sinodulu archidiecesanu gr. or. conchiamatu pe Dumineca Tomii se totu alegu deputati, ca si la cele diecesane din Ungari'a. —

— Recrutarea in Transilvani'a in 160 de cercuri are rezultatulu de 3334 fetiori pentru armat'a regulata; 559 pentru rezerv'a; si 2414 pentru militi'a, cu care se falescu maghiarii, ca suntu honvedii loru, abia se afla ici colea presarati cate vreo eativa maghiari si sasi, er' ceilalti toti suntu romani afara de secuime. —

— Pentru teatrulu nationalu, dupa cum ne referesce „Famili'a“, s'au subscrisu pana acum 2330 fl. 78 cr. si 6 galb. si comitetulu face unu apelu publicandu si programulu preparativu la infiintarea fondului pentru teatrulu nationalu, pe care lu scimu din numerii trecuti. —

Se deschide prenumeratiune si dela 1 Aprile cu pretulu din frontariu.

Exemplaria dela 1-a Ian. se afla intregi destule. Astepta doritoria se sprijini publicitatea. — Cu 300 prenumeranti cine da la lumina foia ca asta? — Spuneti si mi veti fi Apoloni. —

Pentru abonatii din locu se alatura unu indrumariu cu pretiu alu opticului A. Boscovicz din Clusiu, care se afla in otelulu „dela corona“. —

Nr. 771—1870.

Escriere de concursu.

Pentru postulu de jurium-inspectoriu la domniele archi-episcopesci, seminariu, alu fondulu de institutiune asia numitu alu Basilitoru si alu fundatiunii Alecsandru St. Siolutiane, si de advocatu alu clerului cu locuinti'a nemidiulocitu in Blasiu, prin acest'a se escrie concursu.

Emolumintele impreunate cu acestu postu suntu urmatorele:

- I. In bani gat'a 600 fl. v. a.
 - II. In naturalia:
 - a) 100 metrelu granu, metret'a a 16 cupe computata;
 - b) 100 metrete cucuruзу;
 - c) 6 orgii cubice lemne de focu.
 - III. Pentru vinu relutu 50 fl. v. a.
 - IV. Pentru intertentiunea aloru doi cali relutu 120 fl. v. a.
 - V. Relutu pentru cortelu 150 fl. v. a.
- Doritorii de a ocupa preatinsulu postu au de a substerne capitululu metrop. gr. cat. din Blasiu pana in 15/3 Maiu a. c. documentele loru bine instruite:

1. Despre portarea loru morale nepetata.
2. Ca suntu advocati censurati dupa legile patriei in presente sustatorie, si ca ca atari au functionatu, numindu si loculu functiunii loru.
3. Ca au cunoscinti'a deplina aloru 3 limbe domnitorie in patria.
4. Ca suntu de natiune romani si de relegiune gr. catolica.

Din siedinti'a capitululu metrop. gr. cat. de Alb'a Iulia, tiena in Blasiu la 2 Aprile 1870. —

T. Cipariu m/p.,
1—3 vicariu gen.

CURSURILE

la bursa in 12 Aprile 1870 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 85 1/2 cr. v. a.
Augsburg	—	—	120 „ 25 „ „
London	—	—	123 „ 60 „ „
Impromutala nationala	—	—	69 „ 55 „ „